

אור הנושא

4

גם זו היתה מאת ד', הפלא צעה הגדיל תושיה, להכין הגנה לדרות, הגנת שעה, כאשר שלטונם של החשמונאים במלוכה הי' ברוח לאומי כזה אשר לא לפי הדרך הנצויה של ישראל, שכרת ד' ברית המלוכה לדוד. אמנם כאשר לא הי' הזמן עדיין מוכשר לזה, היתה עזרת ד' עמם לסעד סוכת דוד הנופלת עד אשר תבא העת המאושרה שיהי' "אור ישראל לאש וקודשו ללהבה"⁴, וכסא דוד יקום, אשר "בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד". מלכות בית דוד היא המחוברת ביותר עם אורה של תורה, כאשר כן היתה מדתו של דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו, נעים זמירות ישראל, ומשים לילות כימים בתורת ד' ועם זה מלא עז וגבורה ועושה חיל בחוץ. ממלכה. האור הלאומי הישראלי הנובע מאורה של תורה, אותם הכחות המתילדים על פיהו כאומה אינם דומים לאותם הכחות המתילדים ע"פ הניגונות הכאים מן החוץ, שהם אינם נאחזים יפה באור תורה והאור מסככת בהם. אבל המדות, הכחות והמעשים, הכאים ע"פ ההשפעה השלמה שתעמוד לעד לעולם, כשכל הדיעות המדות והכחות הכלליים שבאומה יהיו נוכחים רק מבארה של תורה, אז תודע יד ד' את עבריו, שהאור יהי' אור נצחי, אור חדש על ציון, אור אמיתי שמועיל כפני ברחבת הדיעות והפרחת המושכלות. כן להעבריה, המעשית כפועל, ע"כ מציין תנא תורה דבר ד' מודיעשלים⁵, "ד' בוד ינהו ואין עמו אל נכרי". ע"כ השמנים שאינם נמשכים אחר הפתילה. כלומר הדיעות שרק ברוח ולחץ יש לחברן עם תורת ד'- תמימה בגופי מצותיה, התפלת שהאור מסככת בהן, כלומר כחות לאומיים נקלטים מרוח העמים, שרק מעט השווה ויצאו מחשבת העמים וילבשו מחלצות ישראליות, אמנם האירו לנו גם באורם

הכחה את חשבת הגלות אבל אינם מהאורה הקיימת, כשרים הם לנר הנוכח, שהיתה כבר מהניסים שלא נתנו להכתב, כי האורות הללו הם רק כסמוכות לחולי הגלות והדלדול. אמנם קודש הם, כי צריך להכיר גם כזה יד ד' תסדיו, כי הכין מחסה שלא תפוג תנובת נלא יאבדו בדרך המון בנינם הננועים לרוח השורה, להיות להם גודל בקול ד', לשמור מצות ד' כחורה וכמצוה, ושלא להפדר מאלהי ישראל ומעמו. כי סוף כל סוף יש בתוכן הפנימי שבתם הפונה לדרך של תורה נרעיה ^{ההתפשט ומתרחב לאורות המתחדשים} שמן חתום בחותמו של כה ^{ההתפשט ומתרחב לאורות המתחדשים} בגלות בהתערבות בין העמים. המה אף בהסכמתם אל התורה, אורות של שעה, שאם כבחה אינו זקוק לה. ואף אם הותאמו באיזה משך זמן אל התורה ומצותיה, לא נעשו מעולם מעיקריה, ואסור להשתמש לאורה, לדון בהם במעשה בתור חק ומשפט כתוב.

5

הרב קאן קאן - 1910

עצא רוח האומה שנתעורר עכשו, שאומרים רבים ממחזיקיו שאינם נזקקים לרוח אלהים, אם היו באמת יכולים לבסס רוח לאומי כזה בישראל, היו יכולים להציג את האומה על מעמד הטומאה והכליין. אבל מה שהם רוצים אינם יודעים בעצמם. כל כך מחובר הוא רוח ישראל ברוח אלהים, עד אשר אפילו מי שאומר שאיננו נזקק כלל לרוח ד', כיון שהוא אומר שהוא חפץ ברוח ישראל, הרוח האלהי שורה בתוכיות נקודת שאיפתו גם בעל כרחו. היהי הפרטי, יכול הוא לנתק את עצמו ממקור החיים. לא כן האומה, כנסת ישראל כולה. על כן, כל קניניה של האומה, שהם חביבים עליה מצד רוחה הלאומי, כולם רוח אלהים שורה בה, ארצה, שפתה, תולדתה, מנהגיה. ואם המצא ימצא בזמן מן הזמנים התעוררות רוח כזאת, שיאמרו כל אלה בשם רוח האומה לבודה, וישתללו לשלול את רוח אלהים מעל כל הקנינים הללו וממקורם הגלוי שהוא רוח האומה, מה צריכים אז צדיקי הדור לעשות? למרוד ברוח האומה, אפילו בדיבור, ולמאס את קניניה, זהו דבר שאי אפשר, רוח ד' ורוח ישראל אחד הוא. אלא שהם צריכים לעבוד עבודה גדולה, לגלות את האור והקודש שברוח האומה, את אור אלהים שבתוך כל אלה, עד שכל המחזיקים באותן המחשבות, ברוח הכללי ובכל קניניו, ימצאו את עצמם ממילא שהם עומדים שקועים ומורששים וחיים בחיי אלהים, מזהרים בקרובה ובגבורה של מעלה.